

Шифр спеціальності 081	«Право», ОП «Захист прав людини у сфері будівництва та	Сторінка 1 з 7
---------------------------	---	----------------

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра політичних наук і права

«Затверджую»

Завідувач кафедри

 /Перегуда Є.В./

1 вересня 2022 року

Розробник силябусу

 /Сердюк Н.А./

 /Марченко М.В./

СИЛАБУС ПРАВОВІ СИСТЕМИ СУЧАСНОСТІ

1) Шифр за освітньою програмою: ОК06
2) Навчальний рік: 2022-2023
3) Освітній рівень: другий рівень вищої освіти (магістр)
4) Форма навчання: денна, заочна
5) Галузь знань: 08 «Право»
6) Спеціальність: 081 «Право», ОПП «Захист прав людини у сфері будівництва та містобудування»
7) Статус освітньої компоненти: обов'язкова
8) Семестр: II
9) Цикл дисципліни: дисципліна профільної підготовки
10) Контактні дані викладачів: проф., д.ю.н. Сердюк Н.А. E-mail: serdyuk.na@knuba.edu.ua; serdyuk_natalia@ukr.net Контакти: (097)968-53-34; Профіль на сайті КНУБА: http://surl.li/fkked . Ауд. 431 Центрального корпусу КНУБА
11) Мова викладання: українська
12) Пререквізити на базі бакалаврського рівня вищої освіти
13) Мета курсу заглиблене вивчення світової правової спадщини, тенденцій та закономірностей її розвитку та її відповідний вплив на формування правової системи України.

14) Результати навчання:				
№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
	ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК1. ЗК5. СК3 СК4. СК9.
	ПРН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК1. ЗК3. ЗК9. СК2. СК3 СК4. СК9.

ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК5. ЗК9. СК2. СК3 СК4.
ПРН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.	Обговорення під час занять, захист індивідуального завдання, есе	Лекція, практичні заняття	ІК ЗК1. ЗК3. СК2. СК3 СК9

15) Структура курсу

Форма навчання	Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год. Курсовий проект/ курсозна робота РГР/Контрольна робота	Курсовий проект/ курсозна робота РГР/Контрольна робота	Самостійні робота здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
денна	40	40		Контрольна робота - 1	70	Іспит
заочна	8	20			122	
Сума годин:						150
Загальна кількість кредитів ECTS						5
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:					денна	80 (2,7)
					заочна	28 (0,93)

16) Зміст курсу

Тематика лекцій та практичних занять:

МОДУЛЬ 1. НАЦІОНАЛЬНІ ПРАВОВІ СИСТЕМИ ТА ЇХ ТИПИ

- ТЕМА 1. Предмет і метод курсу правові системи сучасності. (4 год.)
 ТЕМА 2. Загальна характеристика романо-германського типу (сім'ї) правових систем (4 год.)
 ТЕМА 3. Загальна характеристика англо-американського типу (сім'ї) правових систем
 ТЕМА 4. Правова система США (4 год.)

МОДУЛЬ 2. ІНШІ ПРАВОВІ СИСТЕМИ СВІТУ ТА ЇХ ТИПИ

- ТЕМА 5. Інші правові системи англо-американського типу (4 год.)
 ТЕМА 6. Скандинавська група правових систем
 ТЕМА 7. Латино-американська група правових систем (4 год.)
 ТЕМА 8. Мусульманське (ісламське) право (4 год.)
 ТЕМА 9. Іудейське (єврейське) право
 ТЕМА 10. Індуське (індуїстське) право
 ТЕМА 11. Китайське право (4 год.)
 ТЕМА 12. Японське право
 ТЕМА 13. Загальна характеристика африканської групи правових систем

Курсовий проект/курсозна робота/РГР/Контрольна робота:

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегль Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми. Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у науково-практичній конференції з публікацією тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Тематика індивідуальних завдань для студентів денної та контрольних робіт для студентів заочної форми навчання

1. Місце правових систем сучасності в системі юридичних наук.
2. Національна правова система.
3. Основні типи (сім'ї) і підтипи (групи) правових систем світу.
4. Правова природа джерел права правової системи романо-германського типу.
5. Вплив ЄС на правові системи романо-германського типу.
6. Відмінні риси романської та германської підгруп континентальної правової системи.
7. Історія становлення інституту «права справедливості».
8. Особливості судової системи Англії.
9. Основні джерела права США.
10. Характеристика цивільного та кримінального судочинства у США.
11. Загальна характеристика Конституції США 1787 р.
12. Основні джерела права сучасної Шотландії.
13. Загальна характеристика конституційних актів Канади.
14. Особливості судової системи Австралії.
15. Місце скандинавського права на правовій карті світу.
16. Особливості кодифікаційного процесу у Скандинавських країнах.
17. Вплив законодавства Скандинавських країн на правові системи країн Прибалтики.
18. Співіснування в правових системах латиноамериканських країн рецепції та модернізації права.
19. Вплив права США на право країн Латинської Америки.
20. Роль рецепції права в розвитку правових систем країн Латинської Америки та домінування романо-германської моделі.
21. Співвідношення мусульманського права, шаріату і фікха.
22. Мусульмансько-правова доктрина, як основне джерело мусульманського права.
23. Особливості судової системи ісламських країн.
24. Наслідки іноземного впливу на розвиток іудейського права і правову систему сучасного Ізраїлю.
25. Місце іудейського права у правовій системі сучасного Ізраїлю.
26. Кодифікаційний процес сучасного Ізраїлю.
27. Правова природа Дхарми та її роль у розвитку індуїстського права.
28. Особливості позитивного (звичаєвого) індуїстського права.
29. Вплив англійської системи права на еволюцію індуїстського права.
30. Вплив філософсько-моральнісних джерел на формування китайського права.
31. Особливості кодифікаційного процесу у Китаї.
32. Система судоустрою сучасного Китаю.
33. Система права сучасної Японії.
34. Роль «гирі» у регулюванні суспільної поведінки.
35. Особливості кодифікаційного процесу у сучасній Японії.
36. Вплив релігії і колонізації на етапи обмеження звичаєвого права в країнах Африки.
37. Місце ісламського права у правових системах Африки і Мадагаскару.
38. Сучасні тенденції розвитку правових систем країн Африки та Мадагаскару.

ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Предмет і метод правових систем сучасності.
2. Функції правових систем сучасності.
3. Місце і роль правових систем сучасності в системі юридичних наук.

4. Значення правових систем сучасності для підготовки юристів.
5. Поняття і структура національної правової системи.
6. Різноманіття правових систем світу та критерії їх класифікації.
7. Поняття та види сімей національних правових систем.
8. Національна правова система, як основне поняття правових систем сучасності.
9. Правова сім'я, як специфічна категорія правових систем сучасності.
10. Правові системи сучасності та міжнародне право.
11. Передумови виникнення і розвитку романо-германської правової сім'ї.
12. Структура і джерела романо-германського права.
13. Романська правова сім'я.
14. Германська правова сім'я.
15. Формування і поширення романо-германської правової сім'ї. Нормативно-правовий акт в системі джерел права.
16. Делегована правотворчість.
17. Правотворчість суб'єктів федерації.
18. Загальна характеристика скандинавської групи правових систем.
19. Джерела права Скандинавських країн.
20. Уніфікація і гармонізація законодавства Скандинавських країн.
21. Історичний розвиток правових систем Скандинавських країн.
22. Особливості правових систем Скандинавських країн.
23. Вплив законодавства Скандинавських країн на правові системи країн Прибалтики.
24. Загальна характеристика латиноамериканської групи правових систем.
25. Кодифікація та джерела латиноамериканського права.
26. Особливості правових систем країн Латинської Америки.
27. Роль рецепції права в розвитку правових систем країн Латинської Америки.
28. Співіснування в правових системах Латиноамериканських країн рецепції та модернізації права.
29. Вплив права США на право країн Латинської Америки.
30. Поняття японського права і особливості його формування.
31. Джерела японського права. Особливості японського право розуміння.
32. Система права сучасної Японії.
33. Розвиток та джерела права Європейського Союзу.
34. Структура і особливості загальноєвропейських інституцій.
35. Місце правової системи України серед правових систем світу.
36. Шляхи адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.
37. Історичний розвиток англійського загального права і система його джерел.
38. Структура англійського права.
39. Система англійського права.
40. Судовий прецедент в системі джерел англійського права.
41. Співвідношення законодавства і судової правотворчості.
42. Англійська судова система.
43. Формування і особливості правової системи США.
44. Федеральне право і право штатів.
45. Джерела американського права та їх класифікація.
46. Судова система США.
47. Вплив англійського права на становлення правової системи США.
48. Кодифікація і систематизація законодавства США.
49. Сучасні тенденції розвитку американського права.
50. Поняття та джерела мусульманського права.
51. Структура мусульманського права.
52. Мусульманські суди.
53. Співвідношення мусульманського права, шаріату і фікха.
54. Мусульмансько-правова доктрина, як основне джерело мусульманського права.
55. Мусульманське право і практика.
56. Правові норми джихаду.
57. Мусульманське право в сучасних правових системах.
58. Поняття індуського права.
59. Класичне індуське право.
60. Релігійні та ідеологічні джерела індуського права.
61. Правовий звичай, закон і судовий прецедент в індуському праві.
62. Індуське право в правовій системі сучасної Індії.

63. Загальна характеристика сучасних тенденцій розвитку національних правових систем.

17) Основна література:**Підручники**

Теорія держави і права. Академічний курс. Підручник. 2-е видання, перероблене і доповнене. Автори підручника: О.В. Зайчук, Н.М. Оніщенко, А.П. Заєць, В.С. Журавський, О.Л.Колпиленко, С.В. Бобровник, Н.М. Пархоменко, Т.І. Тарахонич, Ю.Л. Власов. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 688 с.

Теорія держави і права : Підручник / Кол. авт; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, проф. Ю.А. Ведерніков. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2014. 489 с.

Порівняльне правознавство: Підручник. За заг. ред. О. В. Петришина; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Х.: Право, 2012. 272 с.

Навчальні посібники

Правові системи сучасності : навч. посіб. для магіст. права / [Ю. С. Шемшученко, Н. М. Оніщенко, О. В. Зайчук та ін.] ; відп. ред. Ю. С. Шемшученко. – К. : Юридична думка, 2012. – 492 с.

Мороз С. П. Правничі системи сучасності: навч. посібн. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. 86 с.

Загальна теорія Держави і Права: Навч. посіб. / 3-14 А.М. Колодій, В.В. Копейчиков, С.Л. Лисенков та інші; За ред. В.В. Копейчикова. – Стер. вид. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 320 с. – Бібліогр.: с. 312.

Порівняльне правознавство у таблицях: навч. посіб. для юрид. ВНЗ і ф-тів / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого; [авт.-уклад.] О. В. Петришин [та ін.]. Харків: Право, 2016. 162 с.

Гапотій В.Д., Жильцов О.Л., Воржевітіна Г.І. Основні правові системи світу: навчальний посібник / Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2019. 279 с.

Порівняльне правознавство: Хрестоматія для юридичних вищих навчальних закладів і факультетів: навч. посіб. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого; [уклад.: О. В. Петришин, О. В. Зінченко, Д. В. Лук'янов]. Харків: Право, 2016. 1023 с.

Методичні праці

Правові системи сучасності : навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти I курсу за освітнім ступенем «магістр» судово-адміністрат. ф-ту за спец. 293 «Міжнародне право» / М. Ю Рязанов, Г. М Чувакова, І. В. Антошина. – Одеса : Фенікс, 2022. – 108 с. – Режим доступу : <https://doi.org/10.32837/11300.22763>.

18) Додаткові джерела:

Англосаксонська (англо-американська) сім'я правових систем [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uchebnik-online.net/book/33-porivnyalne-pravoznavstvo-navchalnij-posibnik-oo-pogribnij>

Джерела права англо-американської правової сім'ї. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uristinfo.net/2011-01-16-19-18-47/39-vdtkachenko-poryvnyalne-pravoznavstvo/673-rozdil-6-dzherela-prava-angloamerikanskoji-pravovoyi-simy.pdf>

Оніщенко Н. М. Правова система: проблеми теорії: Монографія К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002. — 352 с.

Оніщенко Н. М. Розвиток соціальності сучасних держав і правових систем // Оніщенко Н. М., Пархоменко Н. М. Соціальний вимір правової системи: реалії та перспективи: Монографія / Відп. ред. Ю. С Шемшученко. К.: Юридична думка, 2011. 180 с.

Оніщенко Н. М. Правова система і держава в Україні: Монографія. К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002. 131 с

Порівняльне правознавство (правові системи світу) : [монографія] / [Ю. С. Шемшученко, О. В. Зайчук, Н. М. Оніщенко та ін.] ; за ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. – К. : Парламентське вид-во., 2008. – 488 с.

Вступ до теорії правових систем: Монографія/ За редакцією Зайчука О.В., Оніщенко Н.М. – К.: Юридична думка, 2006. – 430 с.

Правові системи сучасності. Глобалізація. Демократизм. Розвиток. / В.С. Журавський, О.В. Зайчук, О.Л. Копиленко, Н.М. Оніщенко; За заг. ред. В.С. Журавського. К.: Юрінком Інтер, 2003. – 296с.

Рабинович П.М. Основи загальної теорії прав та держави: Навчальний посібник.-Х.: Консум, 2002.

Романо-германська_правова_сім'я [Електронний ресурс]. Режим доступу:http://uk.wikipedia.org/wiki/Романогерманська_правова_сім'я.

Савчин М.В. Порівняльне правознавство: Загальна частина. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 288с.

Волошин Ю.О. Конституційно-правове забезпечення європейської міждержавної інтеграції: теоретико-методологічні аспекти : [монографія] / Ю. О. Волошин. – К. : Логос, 2010. – 428 с.

Теорія держави та права: Підручник / С.Л. Лисенков, А.М. Колодій, О.Д. Тихомиров, В.С. Ковальський; За ред. С.Л. Лисенкові.-К.: : Юрінком Інтер,2005.

Ткаченко В.Д. Порівняльне правознавство [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://uristinfo.net/2011-01-16-19-18-47/39-vdtkachenko-poryvnjalne-pravoznavstvo.html>

Харитонов О.І., Харитонов Є.О. Порівняльне право Європи: Основи порівняльного правознавства. Європейські традиції. – Х.: Одіссей, 2002. – 592с.

Бондаренко Є.І. Особливості прецедентного права США // Часопис Київського університету права. 2011. №4. С. 64-68.

Жукова Т.С. Особливості правової системи Італії // Європейські перспективи. 2012. - №2. Ч.2. С. 190-196.

Кармазіна К.Ю. Особливості джерел загального права // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2013. - № 5. С. 13-17.

Квятківська Б.І. Особливості судового прецеденту в англо-саксонській та романогерманській правових сім'ях (порівняльний аналіз) // Теорія і практика правознавства 2013. Вип. 1. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/jpdf/tipp_2013_1_3.pdf.

Квятківська Б.І. Особливості судового прецеденту в англо-саксонській та романогерманській правових сім'ях (порівняльний аналіз) // Теорія і практика правознавства . 2013. Вип. 1. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/jpdf/tipp_2013_1_3.pdf.

Легка О.В. Специфіка сім'ї мусульманського права // Актуальні проблеми політики. 2012. Вип. 47. С. 208

Стеценко С.Г. Глобалізація та право: національний вимір : [монографія] / С. Г. Стеценко, Л. О. Васечко. – К. : Атіка, 2012. – 132 с.

Ситар І.М., Чорнобай О.Л. Романо-германська правова сім'я: гносеологічні та теоретичні аспекти: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2009. 168 с.

Олійник О. М. Особливості іудейської правової системи: поєднання релігійних та національних начал. 2021. [Електронний ресурс]. URL: https://www.researchgate.net/publication/350783664_Osoblivosti_iudejskoi_pravovoi_sistemi_poednanna_religijnih_ta_nacjonalnih_nacal

Білоричий Г. Єврейське (іудейське) право: джерела та тенденції розвитку / Г. Білоричий // Порівняльне правознавство. – 2012. – № 3-4. – С.157-162.

Лук'янов Д. Джерела іудейського права та сучасне право Ізраїлю / Д. Лук'янов // Вісн. Нац. академії правових наук України. – 2013. – № 3 (74). – С. 56-63.

Лук'янов Д. В. Ісламська правова система під впливом глобалізації. Право і громадянське суспільство [Електронний ресурс]. URL: <http://lclaw.knu.ua/index.php/arkhiv-nomeriv/1-10-2015/item/197-islamska-pravova-systema-pidvplyvom-hlobalizatsiyi-luk-ianov-d-v>

Бехруз Х. Н. Порівняльне правознавство: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Х. Бехруз; Одеська національна юридична академія. – О.: Фенікс, 2009. – 464 с.

Кузьмін А. Р. Особливості джерел права скандинавської правової сім'ї / А. Р. Кузьмін // Молодіжний науковий юридичний форум: [матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції до Дня науки, м. Київ, 16-17 травня 2019 р.]. – Тернопіль: Вектор, 2019. – С. 85–87.

Інформаційні ресурси

Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. Сторінка кафедри політичних наук і права. Дисципліна «Правові системи сучасності». URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=4340>.

Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>

Офіційний сайт Міністерства юстиції. <http://www.minjust.gov.ua/>

Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: <http://europa.eu/>

Офіційний сайт Ради Європи <http://www.conventions.coe.int>

Комп'ютерна правова система ЛІГА: ЗАКОН. URL: <https://ips.ligazakon.net/>.

1.

19) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання та самостійна робота		ІЗ	Іспит	Сума
М1	М2			
20	20	30	30	100

20) Умови допуску до підсумкового контролю:

1. Студент, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату ФУІП документ, який засвідчує ці причини.
2. Студент, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.
3. Студент, який пропустив практичне заняття, повинен законспектувати джерела, які були визначені

Шифр спеціальності 081	«Право», ОП «Захист прав людини у сфері будівництва та	Сторінка 1 з 7
---------------------------	---	----------------

викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати знання з пропущеної теми викладачу до складання заліку.

21) Політика щодо академічної доброчесності:

1. Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.
2. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій студентів у матеріалах

22) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=4340>